

94. Csorvás, Felső-Sas-halom

(Békés megye) Á

2006. október 2–16. között megelőző régészeti feltárást végeztünk a lelőhelyen, ami az Árpád-kori lelőhely szélét jelző objektumok kibontására korlátozódott. Ennek során 8 régészeti objektumra utaló foltot tudtunk megfigyelni. Ezek kisebb-nagyobb személgödöröknek ill. ároknak bizonyultak, csupán egyetlen, félig földbe ázott Árpád-kori házalapot találtunk, ennek legalább háromszor megújított padlószintjét is kibontottuk. A leletanyag nagy része cserépüsttöredék. A feltárt terület közepe táján egy nagy, eredetileg talán homoknyerőként használt rendkívül mély gödörben nagyméretű állat, feltehetően ló teljes csontváza, a ház járófelületén pénzérme, 12. századi friesaxhi denár került elő.

A leletek a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumba kerültek.

SÁPINÉ TURCSÁNYI ILDIKÓ

95. Csörötnek, Teleki-földek

(Vas megye) Ó, Á, Kö

2006. október 5-én terepbejárást végeztünk hatástanulmány készítése érdekében. A község belterületének DDNy-i határában, közvetlenül a temetőtől Ny-ra találtuk a lelőhelyet. Kis területen, de nagyobb mennyiségben lehetett gyűjteni őskori, több szép darab Árpád-kori és középkori kerámiát. A lelőhely minden bizonnyal a közeli dombvonulatig terjed, de ez a rész a nagy gaz miatt nem volt járható.

Munkatársak: Vámos Gábor, Csalár Imre, Csalár Gábor.

ILON GÁBOR

96. Dalmand, Felsőleperdpusztá

(Tolna megye) Ó, Kö

Szabó Máté érett búzában templomalaprajzot figyelt meg légi fotózás során Dalmand Ny-i határában, a 61. sz. út Ny-i részén. A felvételen nagyméretű (kb. 25×10 m), félkörös záródású templom látszik, a déli hajófal Ny-i részén világosabb sáv utal a bejárat helyére. Az objektumot enyhén ovális alakban körítőfal övezi. A hajón belül világosabb, elmosódott vonalak rajzolnak ki egy kisebb, korábbi templomépületet, amelynek téglalap alakú hajójához bizonytalan záródású szentély csatlakozik.

A 2006. augusztus 6-i és október 22-i terepbejárást során az épület felszíni nyomai kb. 25×20 m nagyságú területen, Ny-K irányban elhúzódva jelentkeztek. Helyén nagy mennyiségben volt található kő és téglá, utóbbiak között számos római peremes téglá is akadt (bizonyosan a közeli római Iovia épületanyagából), embercsont viszont csak elvétve. Középkori leletanyagot a vegetáció miatt igen kis mennyiségben, elszórtan lehetett csak gyűjteni az épülettől NyDNy-i irányban, a közeli földút nyomvonalában ellenben a középkori

cserepek mellett néhány apró, jellegtelen őskori cserepet is találtam.

K. NÉMETH ANDRÁS

97. Dány-Szentkirály, Pusztaszentkirály, Tápiópart (MRT 13. k. 5/10 lh.)

(Pest megye) Szk, Sza, Á

A lelőhely 1979-ben került elő a topográfiai terepbejárások során. A Felső-Tápióra lejtő dombháton lévő területen ekkor késő bronzkori, kelta, 8–9. századi és Árpád-kori kerámia került elő a szántásban. 2006 tavaszán a MOL Százhalombatta–Tiszaújváros terméktávvezetékének bővítését megelőző feltárást végeztünk 5 m szélességben, összesen 1888 m²-en (MOL 2. sz. lh.).

Ennek során 184 telepobjektumot tártunk fel a szkíta, szarmata és Árpád-korból. Néhány közelebből meg nem határozható őskori gödör és egy újkori árok is előkerült, valamint néhány ismeretlen korú objektum.

A régészeti objektumok a dombtetőn és az ahhoz közeli részen ritkábban jelentkeztek, míg a vízparthoz közeli részen erősen sűrűsödtek. A feltárt terület nagyjából a közepén egy természetes – eredetileg vízjárta? – mélyedés keresztezte. Ennek bemosódott betöltődésében sok őskori jellegű, de közelebből meg nem határozható (bronzkori vagy vaskori) cserepet találtunk, amelyeket nem lehetett konkrét régészeti jelenséghez kötni. A terület vízparthoz közeli részén az objektumok egy ugyancsak természetes öntéstalajból képződött(?), Árpád-kori cserepekkel és paticcsal teli réteg alatt jelentkeztek.

Az egész lelőhelyen kortól függetlenül sok vassalakot találtunk, és a vastárgyak száma (kések, horgok stb.) kiemelkedő volt.

A szkíta korból gödrök, árkok kerültek elő. Az itt talált szürke, jól iszapolt kerámiát gyakran alig vagy egyáltalán nem lehetett megkülönböztetni az azonos jellegű szarmata kerámiától. Úgy tűnik azonban, hogy a későbbi objektumok elpusztították a szkíta telepjelenségeket, mivel az erre a korra datálható kerámiát főként a későbbi (szarmata, Árpád-kori) házakban, gödrökben találtuk.

A szarmata objektumokat a szürke, szemcsés fazéktöredékek a késő császárkorra kelteznek. Egy árok betöltéséből bronz vagy ezüst, egymásra csavart végű karikákból álló lánc került elő.

Az Árpád-korból két kemencés házat tártunk fel, az egyiknek a hőszigetelő rétegében gazdag kerámiaanyaggal.

Munkatársak: Hőnig László, Füredi Tibor régész-technikusok.

KULCSÁR VALÉRIA

98. Debrecen, Pásti utca 1–5.

(Hajdú-Bihar megye) Kk, Kú

2005. november 24. és 2006. február 17. között végeztünk régészeti feltárást a telkekre tervezett építkezést